Progymnasium zu Malmedy

1881.

Zu den

ÖFFENTLICHEN PRÜFUNGEN UND DER SCHLUSSFEIER

am 4. und 5. April

ladet ergebenst ein

Dr. Wilhelm Goecke,

Rector.

Inhalt:

1. Der Gebrauch des Konjunktiv und Optativ bei Homer } vom Rector.
2. Schulnachrichten } vom Rector.

MALMEDY, 1881.
BUCH- und STEINDRUCKEREI von Wwe H. SCIUS.

1881. Progr. Nr. 388.

I. Der Conjunctiv und Optativ in unabhängigen Sätzen.

§. 1. Der Conjunctiv ohne ἄν (κέν).

Die 1. pers. sing. steht an folgenden Stellen*):

1. Α 262: οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι.
Β 488: πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω. cf. = δ 240. λ 328. 417.
Ζ 340: ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήια τεύχεα δύω.
Ι 60: ἀλλ' ἄγ' ἐγών, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
ἐξείπω καὶ πάντα διίξομαι.
Ι 121: ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω.
Χ 418: λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον ὀβριμοεργόν.
Χ 450: δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ' ὅτιν' ἔργα τέτυκται.
ζ 126: ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ ἴδωμαι.
ι 37: εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω.
ν 215: ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι.
υ 296: ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον.
χ 139: ἀλλ' ἄγεθ' ὕμιν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι.
χ 428: ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα
εἴπω σῇ ἀλόχῳ.
χ 487: ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
ψ 73: ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω.
ω 336: εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐυκτιμένην κατ' ἀλωήν
ἐνίσπω.

2. Deliberativ und Dubitativ:
Α 365: οἶσθα· τί ἤ τοι ταῦτα ἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
Κ 62: αὖθι μένω μετὰ τοῖσι δεδέγμενος εἰς ὅ κεν ἔλθῃς
ἦε θέω μετὰ σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
Λ 405: ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; = ε 465
Ο 202: οὕτω γὰρ δή τοι γαιήοχε κυανοχαῖτα
τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε
ἦ τι μεταστρέψεις;
Σ 188: πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον;
γ 22: Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προςπτύξομαι αὐτόν;
μ 383: δύσομαι εἰς Ἀίδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

*) Die Citate sind nach den Ausgaben von La Roche, Ilias 1870, Odyssea 1867.

ν 203: πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ τε καὶ αὐτός
πλάζομαι
ο 509: πῇ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν;
π 70: πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ
φ 193: βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην
ἦ αὐτὸς κεύθω;

3. mit *μή* (elliptisch):

Α 26: μή σε γέρον κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω
Φ 475: μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
εὐχομένου.
Χ 123: μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών.
ο 90: μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι
φ 370: μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε διώμαι.

Man vergleiche die Stellen, in denen das futur. indic. steht:

Υ 351: ἀλλ' ἄγε δὴ Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας
τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.
Ψ 579: εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω
κ 286: ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω
ν 344: ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
ν 397: ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι.

Die 2. pers. sing. findet sich mit *μή* im aor.

1. verbietend:

Ε 684: Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσι ἐάσῃς
κεῖσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον
Ι 33: σὺ δὲ μή τι χολωθῇς
Ι 522: τῶν μή νύ γε μῦθον ἐλέγξῃς
μηδὲ πόδας.
Ω 568: τῶ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς
λ 251: νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς
ο 263: εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσῃς.

2. elliptisch:

π 255: τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀπυτίσεαι ἐλθών
τ 81: τῶ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι.

Die 3. pers. sing. steht

1. affirmativ:

Δ 167: αὐτὸς ἐπισσείῃσι ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι
τῆσδ' ἀπάτης κοτέων
Ζ 459: καί ποτέ τις εἴπῃσι ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν.
Ζ 479: καί ποτέ τις εἴπῃσι πατρός γ' ὅδε πολλὸν ἀμείνων
Η 87: καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων.

ζ 275: καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας.
Ω 655: καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.

2. negativ:

Η 197: οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται
Φ 103: νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅς τις θάνατον φύγῃ.
ζ 201: οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτός, οὐδὲ γένηται = π 437.

3. elliptisch:

Α 28: μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο
Β 195: μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν.
Δ 37: μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ε 236: μή | αὐτώ τε κτείνῃ καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους
Θ 95: μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ
Κ 54: μή τού τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσιν θεὸς ἄλλος
Ρ 93: μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδηται
Φ 563: μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδιόνδε νοήσῃ.
ε 356: ὤ μοι ἐγώ, μή τίς μοι ὑφαίνῃσιν δόλον αὖτε
ἀθανάτων.
ε 415: μή πώς μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μεγ' ἁρπάξαν.
ε 467: μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἐέρση
ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν.
ο 19: μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται
ο 91: μή | ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
ρ 24: μή με δαμάσσῃ
στίβη ὑπηοίη.
σ 334: μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ
τ 121: μή τίς μοι δμῳῶν νεμεσήσεται ἠὲ σύ γ' αὐτή
φῇ δε δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.

4. fragend:

Α 150: πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν;
ε 299: ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
ε 465: ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται;

Die 1. pers. pl. steht

1. ohne Einleitung an 124 Stellen:

Β 236 (2). 400. *Γ* 94. 283. *Δ* 14. 62. *Ε* 34 (2). *Ζ* 526. *Η* 29. 38. 290. 332 (2). 336. 337. 339. *Θ* 110. 529. 531. *Ι* 65. 111. 625. *Κ* 108. 126. 251. 344. *Λ* 469. 528. 838. *Μ* 241. 328. *Ν* 115. 465. *Ξ* 61. 76 (2). 129. 340. 374. *Ο* 295. 297. 477. 502. *Π* 60. 205 (2). *Ρ* 121. 340. *Σ* 112. 266. 304. *Τ* 8. 65. 148. 237. *Υ* 136. *Φ* 160. 309. 466. *Χ* 130. 243. *Ψ* 9. 43. 98. 239. 244. 893. *Ω* 71. 208. 601. *α* 85. 369. 372. *β* 404. *γ* 18. 240. *δ* 213. *ζ* 31. *ϑ* 31. 100. 394. *κ* 192. 228. 269. 423. 443. 549. *μ* 291. 292. 293. 321. *ν* 364. 365. *ξ* 45. 168. *ο* 219. 399. *π* 304. 348. 355. 371. 383. 384. 386. 402. *ρ* 194. *σ* 420. *υ* 246. 271. 383. *φ* 135. *χ* 73. 75. 357. *ψ* 83. 117. 254. *ω* 358. 405. 485. 495.

2. mit einleitendem *ἀλλ' ἄγε, ἀλλ' ἄγε δή, ἀλλ' ἄγετε* an 49 Stellen:
Α 62. 141 (4). **Β** 139. **Γ** 441. **Δ** 418. **Ε** 249. 469. 718. **Η** 299. **Ι** 26. 165. 704. **Λ** 348. **Μ** 75. **Ξ** 74. 314. 370. **Ο** 294. **Ρ** 634. **Σ** 297. **Υ** 119. 258. 300. **Χ** 231. 254. 381. 391. **Ψ** 537. **Ω** 386. 618. α 76. δ 776. ϑ 34. 389. κ 44. 176. 333. μ 213. 343. ν 13. 179. 296. ξ 393. ϱ 190. 274. ω 430. 437.

3. mit einleitendem *δεῦρο, δεῦτε* an 7 Stellen:
Η 350. **Κ** 97. **Ξ** 128. **Ψ** 485. β 410. ϑ 133. 292.

4. verneint mit *μή* an 10 Stellen:
Β 436 (2). **Μ** 216. **Ν** 292. **Υ** 244. **Ψ** 7. κ 176. π 398. ω 462 und mit Ellipsis **Ω** 53.

Die 2. pers. plur. findet sich nur im aor. mit *μή*:

Ξ 111: *μή τι κότῳ ἀγάσησϑε ἕκαστος*
Ω 778: *ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα ἄστυδε μηδέ τι ϑυμῷ*
δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον.
(ellipt.) Ε 487: *μή πως ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου*
ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησϑε.

Die 3. pers. plur. steht:

Ο 350: *οὐδέ νυ τόν γε*
γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι ϑανόντα

und sonst nur mit *μή* (ellipt.):

Α 566: *μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι ϑεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ*
Ε 233: *μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον οὐδ' ἐϑέλητον*
ἐκφερέμεν πολέμοιο τεὸν φϑόγγον ποϑέοντε
Π 128: *μὴ δὴ νῆας ἕλωσι καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται.*
Ρ 95: *μή πώς με περιστείωσ' ἕνα πολλοί.*
Σ 8: *μὴ δή μοι τελέσωσι ϑεοὶ κακὰ κήδεα ϑυμῷ*
γ 315: *μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι*
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηΰσίην ὁδὸ ἔλϑῃς = ο 12.
ν 216: *μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.*
π 381: *μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἥμεας ἐξελάσωσι*
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεϑα δῆμον.
χ 107: *μή μ' ἀποκινήσωσ ϑυράων μοῦνον ἐόντα.*

§. 2. Der Conjunctiv mit *ἄν* (*κέν*) findet sich:

Α 137: *εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι*
Α 184: *ἐγὼ δὲ κ' ἄγω Βρισηίδα καλλιπάρῃον*
Α 324: *εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι*
Ξ 235: *πείϑευ· ἐγὼ δέ κε τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα*
Π 129: *δύσεο τεύχεα ϑᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω*
Ψ 558: *Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοϑεν ἄλλο*
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω
ϱ 418: *ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν*

Γ 417: μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρά,
Τρώων καὶ Δαναῶν, σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Λ 433: ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσι
. . . .
ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς
Γ 54: οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.
Χ 505: νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτών.
Ω 653: τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖιν γένηται.
α 396: τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς.
δ 388: τόν γ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου = κ 539.
δ 391: καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι . .
δ 692: ἄλλόν κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίῃ.
κ 507: τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ βορέαο φέρῃσιν.

Man vergleiche hierzu

φ 221: ἄντην δ' οὐκ ἂν ἐγώ γε λοέσσομαι
Α 139: ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅ κεν ἵκωμαι

sowie die anderen Stellen, an denen im unabhängigen Satze sich ἄν (κέν) mit fut. indic. findet:
Α 523. Β 408. Γ 138. Δ 176. Θ 404 = 418. Ι 61. 167. 262 (= γ 80. ξ 99). Ι 386. Ξ 102. 239. 267. Ρ 515. Χ 49. 66. δ 80. μ 346. π 237. 297. 438. ϱ 547 (= τ 558).

Aus den vorstehenden Beispielen geht hervor, dass in den rein unabhängigen Sätzen der Conjunktiv allein, oder auch (seltener) mit ἄν (κέν) verbunden im Allgemeinen von Homer durchaus wie das futurum indic. gebraucht wird. Oft ist es unentschieden, ob man die Verbalform als Conj. oder als fut. indic. zu betrachten hat. Da der ganze Conj. im Griechischen der Zukunft angehört, ist seine enge Verwandschaft mit dem fut. klar, wie sie auch darin sich zeigt, dass der Conj. in gleichen Verhältnissen neben dem fut. erscheint und mit demselben abwechselt. Ein Unterschied zwischen diesen beiden besteht nur darin, dass, während das fut. indic. die zukünftige Handlung schlechthin bezeichnet, der Conj. die verschiedenen Modificationen dieser zukünftigen Handlung, sei es Wollen oder Mögen, Werden und Sollen ausdrückt.

§. 3. Der Optativ des Wunsches.

1. Derselbe steht ohne ἄν (κέν) und

a) ohne einleitende Partikel an 105 Stellen:
Α 18. 20. 42. Β 340. 418, Γ 74. 102 (2). 160. 257. 300. 301. 407. Δ 182. Ε 214. 685. Ζ 57. 60. 164. 464. 480 (2). Η 99. Θ 150. 358. Ι 660. Λ 791. Μ 69. Ν 55. 232 (2). Ξ 142 (2). Ο 82. Π 30. 247. Ρ 416. Σ 98. 121. Τ 205. Φ 360. 429. Ψ 91. 650. Ω 212. 246. 556 (2). α 47. 387. 402. 403. β 232. γ 346. δ 193. 668. 685. ε 10. ζ 180. 181. η 316. ϑ 342. 409. 413. 414. 465. ι 534. λ 613. μ 106. ν 43. 44. 45. 46. 213. 229. ξ 53. 172. 504. ο 112. 128. 180. 359. π 102. 372. ϱ 243. 355. 399. 476. σ 79. 122. 141. 142. 146 (2). υ 79. 117. 119. 199. 344. χ 193 (2). ω 402. 435. 461.

b) mit einleitendem αἲ γάρ (δή), εἰ γάρ, αἴθε, εἴθε, εἰ an 56 Stellen:
Β 371. *Δ* 178. 189. 289. 314. *Η* 132. 157. *Κ* 111. 536. *Λ* 670. *Ο* 571. *Π* 97. 722. *Ρ* 561. *Σ* 272. 464. *Υ* 120. *Χ* 41. 346. 454. *Ψ* 629. *Ω* 74. *β* 33. *γ* 205. *δ* 341. 697. *ζ* 244. *η* 331. *ϑ* 339. *ι* 523. *ξ* 440. 468. 503. *ο* 156. 341. 536. 545. *π* 99. 102. *ϱ* 132. 163. 251 (2). 494. 496. 513. *σ* 202. 235. *τ* 22. 309. *υ* 61. 169. 199. 236. *φ* 200. 372. 402.

c) mit der Wunschpartikel ὡς *Σ* 107. *Χ* 286, die auch an einer Stelle κε bei sich hat:
Ζ 281: ὥς κε οἱ αὖθι γαῖα χάνοι.

Der Optativ steht in den bezeichneten Wunschsätzen ohne besondere Beachtung des Umstandes, ob der Wunsch erfüllbar ist oder nicht. Während in der spätern attischen Sprache hier der Gebrauch des Opt. oder des Indic. genau feststeht, drückt Homer den unerfüllbaren Wunsch ebenfalls in der Regel durch den indic. pot. oder durch ὄφελον c. infin. aus, wie z. B.

Γ 173: ὡς ὄφελεν θάνατος μοι ἁδεῖν κακός, ὑππότε δεῦρο
υἱέι σῷ ἑπόμην.
Λ 415: αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
ἦσθαι, ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν·

Aber nicht selten findet sich als Ausdruck eines offenbar unerfüllbaren Wunsches ebenso der Optat. So spricht Hector zum Aias

Ν 825: εἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς παῖς αἰγιόχοιο cf. = *Θ* 538
εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι . . .

2. Nicht so sehr wünschend als concessiv steht der Optativ an folgenden Stellen:
Τ 264: εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν.
Φ 273: Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔ τίς με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
Ω 139: τῇδ' εἴη· ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νέκρον ἄγοιτο
Ω 226: αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς
ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
η 224: ἰδόντα με καὶ λίποι αἰών
κτῆσιν ἐμὴν δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
ϑ 340: δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν
ὑμεῖς δ' εἰσορόῳτε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι.
ξ 193: εἴη μὲν νῦν νῶιν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι
δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
ο 435: εἴη κεν καὶ τοῦτ'.
π 386 (nach aufforderndem ἔχωμεν):
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.

3. In den angeführten Stellen, in denen der Optat. einen erfüllbaren Wunsch ausdrückt, liegt dieser Wunsch in der Zukunft und zwar in der Zukunft vom Standpunkte der Gegenwart. Hierdurch ist die Verwandschaft auch dieses Optat. mit den andern Modis bekundet, welche zum Ausdruck einer zukünftigen Handlung dienen, also mit Indic. fut. Conj. imperativ. Noch deut-

licher tritt diese Verwandschaft hervor in den Stellen, in denen geradezu eine Aufforderung liegt, nämlich:

Γ 74: οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες = Γ 256
ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα, τοὶ δὲ νεέσθων,
Λ 790: ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ταῦτ' εἴποις Ἀχιλλῆι δαΐφρονι, αἴ κε πίθηται.
Ξ 107: νῦν δ' εἴη ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι.
Π 559: ἀλλ' εἴ μιν αεικισσαίμεθ' ἑλόντες
τεύχεά τ' ὤμοιιν ἀφελοίμεθα, καὶ τιν' ἑταίρων
αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλέι χαλκῷ.
Ρ 640: εἴη δ' ὅς τις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ.
ξ 406: ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν
εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι

oder wo der Opt. augenscheinlich statt des futur. oder imperat. steht:

Β 259: μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆι κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην . .
Ε 214: αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς.
Θ 512: μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι
ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ.
Ο 476: μὴ μὰν ἀσουδί γε δαμασσάμενοί περ ἕλοιεν
νῆας εὐσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Χ 304: μὴ μάν ἀσπουδί γε καὶ ακλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσυμένοισι πυθέσθαι.
Ω 149 = 178: κῆρύξ τίς οἱ ἕποιτο.

Vergleiche die imperative im Gebet

υ 98: Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν
ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐμεί μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων,
ἔνδοθέν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
δ 735: ἀλλά τις ὀτρηφῶς Δολίον καλέσειε γέροντα.
ο 24: ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμῳάων ἥ τις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι.
χ 462: μὴ μὲν δὴ καθαρῷ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην.
ω 491: ἐξελθών τις ἴδοι.

4. Endlich mögen hier noch folgende Stellen erwähnt werden, in denen statt des Optat. des Wunsches der Infin. sich findet:

Β 412: Ζεῦ κύδιστε μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
αἰθαλόεν . . . .
Η 179: Ζεῦ πάτερ: ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱόν.

η 311: αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐών, οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὴν ἔχεμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι
αὖθι μένων·
ϱ 354: Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι
ω 376: αἲ γὴρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον
. . . .
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας·

§. 4. Der Optativus potentialis.

1. Derselbe steht affirmativ oder negativ mit κέν (ἄν) an folgenden 322 Stellen: in der Ilias 164 mal:

Α 100. 205. 255. 271. 293. 301. Β 12. 29. 66. 160. 176. 373. Γ 53. 66. 255. 392. 410. Δ 34. 94. 95. 97. 171. 173. 290. 347. Ε 273. Ζ 49. 141. 285. 329. 410. 456. 457. 521. Η 28. 42. 125. 129. 456. Θ 21. 24. 143. 196. 207. 210. 217. 451. Ι 57. 125. 142. 157. 267. 277. 284. 299. 303. 304. 363. 372. 375. 416. 417. 444. 517. 601. Κ 57. 211 (2). 212. 345. 380. Λ 134. 654. 802. Μ 228. 344. 357. 381. 447. Ν 56. 117. 238. 276. 287. 289. 290. 322. 324. 377. 741. 815. Ξ 54. 58. 79. 108. 126. 210. 241. 245. 247. 335. 336. 343. 402. Ο 40. 51. 69. Π 44. 624. 723. 747. Ρ 38. 103. 105. 159. 162. 163. 417. 488. 561. 629. Τ 205. 209. 218. 415. Υ 134. 247. 250. 367. 426. Φ 358. 412. 463. Χ 42. 33. 108. 253. 287. Ψ 275. 560. 593. Ω 37. 56. 222. 296. 367. 370. 418. 437. 439. 463. 565 (3). 619. 654. 655. 661. 664 (3). 686. 733. 744.

In der Odyssee 158 mal:

α 164. 228. 255. 266. 288. 380. 390. β 74. 76. 77. 86. 145. 218. 249. 250. 324. γ 117. 124. 224. 227. 232. 365. δ 78. 223. 347. 547. 595. 596. 637. 644. 651. 753. ε 34. 73. 177. ζ 285. 300. η 212. 293. 314. 332. 333. ϑ 176. 195. 280. 467. 570. 571. ι 131. 133. 134. κ 269. 342. λ 104. 111. 330. 358. 361. 375. 380. 489. μ 83. 87. 102. 107. 138. 283. 347. 387. 414. ν 141. 147. 291. 390. ξ 131. 196. 325. 406. ο 181. 313. 315. 317. 321. 449. 452. 506. 537. π 85. 106. 153. 196. 243. 305. 318. 391. 400. ϱ 137. 139. 163. 186. 225. 244. 268. 387. 408. 455. 497. 514. 546. 561. 586. σ 22. 166. 218. 224. 247. 255. 360 (2). 375. 379. 380. 385. τ 107. 128. 286. 294. 310. 348. 569. 579. 590. 598. υ 211. 237. 326. 381. 392. φ 77. 113. 115. 161. 193. 202. 329. 374. χ 63. 78. 134. 138. 262. 325. 350. 489. ψ 125. 184. 187. ω 435.

In der Wiedergabe des opt. pot. Ι 417 steht einmal Ι 684 ἄν beim infinitiv und sonst vielleicht noch so Ξ 484. Durchaus vorherrschend, namentlich in den affirmativen Sätzen, ist κέν (ἄν findet sich hier nur Α 205. Ι 417. Ν 741. Ω 69. 437. ξ 300. ϱ 186. σ 22. φ 329.). Ueberall ist die zukünftige Handlung ausgedrückt, bald als wirkliches, bald als milderes futurum, bald als einfache Möglichkeit.

2. Fragend steht so der opt. pot.:
Ι 77. 437. *Κ* 243. *Μ* 287. *Ξ* 191. 333. *Ρ* 149. 269. 327. 586. 711. *Τ* 81. 227. *α* 65. *γ* 113. *δ* 443. 649. *ε* 100. *ϑ* 208. 336. 352. *ι* 351. *κ* 383. 574. *ο* 195. 431. *σ* 31. 357. *υ* 43. *φ* 195. 197. 259.

3. Negativ fragend mit der Formel *οὐκ ἂν δή* vertritt der optat. die Stelle des auffordernden Conj.:

Γ 52: *οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηίφιλον Μενέλαον;*
Ε 32: *οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς*
μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ
νῶι δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν.
Ε 456: *οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν*
Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο;
Κ 203: *ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ*
θυμῷ τολμήεντι μετὰ Τρῶας μεγαθύμους
ἐλθεῖν;
Ω 263: *οὐκ ἂν δή μοι ἅμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα*
ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
ζ 57: *πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην*
ὑψηλὴν εὔκυκλον;
η 22: *ὦ τέκνος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο*
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισι ἀνάσσει;
χ 132: *ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη*
καὶ εἴποι λαοῖσε, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;

Vergleiche

σ 414: *ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ* = υ 322.
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
υ 135: *οὐκ ἄν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.*

4. Im Gegensatz zum bisher angeführten optat. potent. findet sich derselbe — Homer eigenthümlich — auch da wo von einer Möglichkeit, die nicht als wirklich eintreten kann, die Rede ist. Namentlich wird in diesem Falle der Optat. verneint von der Vergangenheit gebraucht. Hieher gehören folgende Stellen:

Α 232: *ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο*: Β 242
Β 80: *εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε*
ψεῦδος κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον: Ω 222
Β 250: *τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,*
καὶ σφιν ὀνείδεά τε προ φέροις, νόστυν τε φυλάσσοις.
Γ 40: *αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.*
καί κε τὸ βουλοίμεν, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν
ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων.
Γ 220: *φαίης κε* man hätte meinen sollen: Δ 429. Ο 697. Ρ 366
Γ 222: *οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆί γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος*
Δ 223: *ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον ...*
Δ 539: *ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθών.*

E 85: *Αὐδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,*
ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἦ μετ' Ἀχαιοῖς·
E 311: *καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας* cf. E 388. P. 70.
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.
M 58: *ἔνθ' οὔ μεν ῥέα ἵππος ἔυτροχον ἅρμα τιταίνων*
ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι.
M 324: *οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην*
οὔτε κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν.
N 485: *εἰ γὰρ ὁμηλικίη γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,*
αἶψα κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Π 16: *τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηώτων*
71: *τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους*
πλήσειαν νεκύων
P 398: *οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος οὐδέ κ' Ἀθήνη*
τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ'.
T 90: *ἀλλα τί κεν ῥέξαιμι;*
Y 358: *οὐδέ κ' Ἄρης, ὅς περ θεὸς ἄμβροτος οὐδέ κ' Ἀθήνη*
τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα καὶ πονέοιτο.
X 20: *ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη*
Ψ 274: *εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιπεν Ἀχαιοί,*
ἦ τ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
β 62: *ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη*
184: *οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες*
οὐδέ κε Τηλέμαχος κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης
δ 63: *ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων*
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιοῦσδε τέκοιεν.
ε 206: *εἴ γε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσίν, ὅσσα τοι αἶσα*
. . . . . .
ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις
ἀθάνατος τ' εἴης.
ι 241: *οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι*
ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
ι 456: *εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο*
εἰπεῖν . . . .
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ, κὰδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι πόρεν Οὖτις,
λ 501: *εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ*
τῷ κέ τεῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους.
μ 77: *οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνήρ, οὐδ' ἐπιβαίη,*
οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσι καὶ πόδες εἶεν.
ν 86: *οὐδέ κεν ἴρηξ*
κίρκος ἁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.

ο 513: ἄλλως μέν σ' ἂν ἐγώγε καὶ ἡμέτερον δὲ κελοίμην
ἔρχεσθ'.
π 148: εἴ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ρ 313: εἰ τοιόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
. . . . . .
αἶψα κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
υ 49: εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶι περισταῖεν κτεῖναι μεμαῶτες ἄρηι,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
χ 13: τίς κ' οἴοιτο.. wer hätte geglaubt?
ψ 100: οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ = 168
ἀνδρὸς ἀφεσταίη.
ω 107: οὐδέ μεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.

5. Endlich findet sich (18 mal) der blosse Optativ anstatt des opt. pot. c. ἄν (κέν): Δ 18. 19. 93. 318. Η 48. Κ 247. 557. Λ 388. Ξ 190. Θ 45. 197. Τ 321. Ψ 151. Ω 213. γ 231. η 314. ξ 123. 408.

II. Der Conjunctiv und Optativ in abhängigen Sätzen.

§. 5. Der Conjunctiv findet sich ebenfalls mit der §. 1 und 2 entwickelten Futurbedeutung in den abhängigen Sätzen; vorherrschend ist κέ (ἄν). Zunächst kommen hier die schlichten Relativsätze in Betracht, die durchweg den Zwecksätzen nahe stehen oder auch dieselben übergehen.

λ 134: θάνατος δέ ἐξ ἁλὸς αὐτῷ = ψ 282.
ἀκληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ.
Γ 287: τιμὴν . . . ἀποτινέμεν
ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται = 460
Β 233: γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
ἥν τ' αὐτὸς ἀπὸ νόσφι κατίσχεαι;

mit κέν: Δ 191. Η 171. Θ 34. 354. 465. Ι 140. 165. 282. Κ 235. 306. Σ 192. Φ 103. 336. Ψ 345. β 43. 192. 213. δ 29. 756. ζ 37. 202. ι 356. κ 288. 539. λ 135. μ 80. ν 400. ο 281. 311. 448. π 349. ρ 385. σ 47. 86. ψ 282.

Vergleiche auch hier dieselben Sätze mit dem futur., wie

Α 174: πάρ ἐμοί γε καὶ ἄλλος,
οἵ κέ με τιμήσουσι.

Β 229. Ι 154. 297. Κ 44. 282. 432. Ρ 241. Χ 70. Ψ 675. ε 36. κ 432.

2. Folgen auf die im übergeordneten Satze ausgedrückte zukünftige Handlung näher bestimmende Nebensätze im Conjunctiv, so drücken auch diese nothwendiger Weise eine Zukunft aus. Solche

Nebensätze, die also die Natur der ihnen übergeordneten Sätze annehmen, sind relativisch, bedingend oder temporal, oder auch sie vereinigen diese Bedeutung theilweise oder alle zugleich in sich.

a. Für einen einzelnen bestimmten Fall, durchweg nach einem voraufgehenden futur. oder imperat. stehen

α. die Relativsätze (relativischen Adverbialsätze):

mit ἄν: Θ 10 und Ο 348

mit κεν: Α 139: ὃ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι
Β 346. 361. 366. Γ 71. Δ 306. Ε 421. Θ 405. 419. Ι 74. 146. 397. Κ 235. Λ 367. Μ 227. Ξ 190. Ο 148. 494. Π 621. Ρ 93. 100. 230. Σ 271. 467. Τ 72. 110. 235. Υ 308. 454. Φ 103. 127. 296. Χ 130. Ψ 248. 660. 805. 855. 857. Ω 119. 147. 176. 196.
Ξ 376: ὅς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος mit zu ergänzendem ᾖ.
α 158. 316. 389. β 25. 128. 161. 229. δ 411. ζ 28. 159. ϑ 549. σ 46. 63. 270. τ 27. 322. 342. 378. 406. υ 115. φ 280. 345. χ 66. ω 454.

β. Die bedingenden Sätze mit εἰ, εἴπερ stehen

ohne κέν (ἄν): Α 340. Δ 55. Ε 258. 351. Κ 115. 346. Μ 224. 245. Χ 86. α 188. 204. ε 221. μ 348.

mit ἄν: Γ 289. Ε 224. 232. Σ 273.

mit κέν: Α 137. 324. Β 258. 364. Γ 281. 284. Δ 515. Ε 131. 820. Η 77. 81. Θ 478. 535. Ι 135. 277. 412. 414. 604. Κ 106. 449. 452. Λ 315. 391. 455. Μ 71. Ξ 368. Ο 498. Π 87. 499. Ρ 29. 91. 94. Υ 138. 181. Φ 553. Χ 99. 349. Ψ 344. α 289. β 220. ε 466. 470. ζ 313. η 75. ϑ 355. λ 113. μ 53. 139. 163. 299. ξ 140. 395. 398. π 254. 403. 405. ρ. 79. 82. τ 488. 496. φ 213. 338. 345. 364.

αἴ κε: Α 129. Δ 170. 353. Ε 129. 260. 762. Ζ 260. 443. 526. Η 118. 173. Θ 142. 287. 471. Ι 255. 359. Λ 404. 405. Ν 260. 829. Ξ 110. 310. Π 32. 445. Σ 91. 180. 278. 306. Τ 147. Υ 186. 301. Φ 293, 437. Χ 256. Ψ 413. 543. Ω 592. α 279. β 102. 133. 188. δ 391. ε 169. ϑ 496. ι 502. 520. λ 105. 348. μ 49. ν 359. ρ 230. 549. 556. σ 83. τ 147. υ 233. φ 305. 314. 348. χ 167. ψ 79. ω 137. 511.

ἤν: Α 90. Δ 353. Θ 482. Ι 359. 393. 429. 692. Ξ 78. Ο 504. Τ 32. Χ 55. 487. μ 121. π 276. σ 318 (ἤν πέρ κε). τ 83. φ 237. 383.

γ. Die Temporalsätze mit ὅτε stehen

ohne ἄν (κέν): Τ 337.

mit ἄν oder κέν: Α 519. 567. Δ 53. 164. Ζ 225. 448. 454. Η 385. 459. Θ 180. 373. 406. 420. 475. Ι 138. 280. Κ 130. Υ 130. 335. Χ 359. β 99. δ 420. ο 446. π 287. τ 6.

ὁπότε ohne ἄν (κέν): Ν 817. Π 245. Τ 201. Φ 112. Ψ 257. δ 650. π 268. ψ 257.

mit ἄν (κέν): Δ 40. Ι 702. Ξ 504. Π 61. Σ 115. Υ 316. Φ 340. 375. Χ 365. α 41. β 357. ζ 303. ϑ 444. κ 293. 508. λ 106. 127. ν 155. 394. π 282. τ 410. 489. χ 216. ψ 274.

ἐπεί mit ἄν: Ζ 412. mit κέν: Ζ 83. Ι 707. Λ 191. 206. 764. Ξ 237. Π 246. Σ 121. 280. Τ 402? Υ 337. Φ 534. Χ 68. 125. 258. 509. Ψ 10. δ 494. ζ 262. ξ 153. ρ 23. σ 150.

ἐπήν: Δ 239. Ι 358. Κ 63. Μ 369. Ν 753. Ο 147. Π 95. 453. Ψ 76. Ω 155. 184. 717. α 293. γ 45. δ 414. ε 348. 363. ζ 297. κ 526. λ 119. 192. μ 55. ξ 515. ο 36. 337. ς 269. φ 159. χ 219. 254. 440.

εὖτ' ἄν: *Α* 242. *Β* 34. *Τ* 158.
εἵως κε: *Γ* 291. *Ρ* 622. *Ω* 154. 183.
ὄφρα ohne ἄν: *Α* 82. *Μ* 281. *Ξ* 87. *Ψ* 47.
mit ἄν oder κέν: *Α* 509. *Ζ* 113. 258. *Θ* 375. *Κ* 325. 444. *Λ* 187. 202. *Ο* 232. *Π* 10. *Ρ* 186. *Τ* 190. *Χ* 192. 387. *Ω* 431. 553. β 124. 204. γ 353. δ 588. 304. η 319. ϑ 147. ν 412. τ 17. χ 377.
mit ἄν und κέν zugleich ε 361. ζ 259.
εἰς ὅ κε: *Β* 332. *Γ* 409. *Ε* 466. *Η* 30. 71. 291. 376. 377. 395. 396. *Ι* 46. 48. 609. *Κ* 62. 89. *Λ* 193. 208. 666. *Ξ* 6. 77. *Π* 455. *Ρ* 454. *Φ* 128. 133. 230. 531. *Ψ* 244. β 97. 99. ε 378, ζ 295. ϑ 318. ι 138. κ 461. λ 122. 351. ν 59. ο 26. 51. 75. 543. ϱ 56. τ 142. 144. χ 58. 72. 443. ψ 269. 358. ω 132. 134.
πρίν: *Σ* 135. 190. *Ω* 561. 781. κ 175. ν 336. ϱ 9.
πρὶν ὅτ' ἄν: β 374. 375. δ 477.
(Die Conjunktion πρίν wird sonst regelmässig bei Homer mit dem infin. verbunden, und steht so in der Ilias 43 mal: *Α* 98. *Β* 348. 355. 414. *Δ* 115. *Ε* 219. 289. *Ζ* 81. 465. *Η* 481. *Θ* 453. 474. *Ι* 387. 403. 651. *Μ* 172. *Ν* 192. *Ξ* 19. 47. *Ο* 74. 557. 588. *Π* 322. 840. *Ρ* 32. 504. *Σ* 334. *Τ* 170. 313. 423. *Υ* 100. 198. 257. *Φ* 100. 225. 295. 578. *Χ* 17. 156. 266. *Ψ* 45. *Ω* 245. 338.
in der Odyssee 38 mal: α 210. β 128. δ 255. 668. 747. 823. ε 207. 301. ζ 288. 331. η 83. 196. ϑ 301. ι 65. 148. κ 385. 537. λ 50. 89. 319. μ 187. ν 124. 193. 426. ξ 229. ο 30. 210. π 376. ϱ 105. 597. σ 289. 402. τ 475. 586. υ 181. χ 64. ψ 138. ω 430.
immer steht ebenfalls der infin. bei dem gleichbedeutenden πάρος, und zwar 12 mal: *Ζ* 348. *Λ* 573. *Μ* 221. *Ξ* 286. *Ο* 316. *Σ* 245. *Ψ* 764. α 21. ζ 331. ϑ 376. π 218. ψ 309.)

b. Besonders ausgedehnt ist der Gebrauch des Conjunctives, wenn nicht ein einzelner bestimmter Fall vorliegt, sondern wenn allgemeine Wahrheiten, Sentenzen ausgedrückt werden, desgleichen Wiederholungen und was zu geschehen pflegt. Die Tempora des übergeordneten Satzes sind die der Zukunft oder Gegenwart oder andere stellvertretende. Auch hier ist κέν (ἄν) zugefügt oder fehlt.

α. relativische Sätze.

Ι 508: ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας
τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
ὃς δέ κ' ἀνήνηται καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
τῷ ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.

τ 564: τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.

τ 329: ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
. . . .
ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,

sonst ohne κέν (ἄν) 55 mal: *Α* 230. 543. 554. *Β* 294. *Γ* 109. *Ε* 407. *Ι* 117. 508. 592. *Ν* 229. *Ξ* 81. *Ο* 411. 491. 492. *Π* 54. *Ρ* 631. *Τ* 265. *Υ* 363. *Χ* 73. α 415.

δ 165. 207. 357. ε 249. 448. ζ 139. 189. η 74. ϑ 45. 148. 210. 524. κ 39. λ 428. μ 40. 41. 66. 191. ν 31. 214. ξ 65. 85. 106. 139. ο 401. 453. π 228. σ 137. 266. 277. τ 109. 329. υ 188. ψ 119. ω 286.

mit κέν: Α 218. 294. 527. 549. Β 131. 391. Γ 66. 279. 354. Ζ 228. Θ 408. 422. 430. Ι 101. 313. 510. Κ 67. Λ 409. Ξ 416. Ο 109. Ρ 99. Τ 167. 228. 260. Υ 243. 250. Φ 484. Ψ 322. 554. Ω 92. 335. 529. 531. γ 355. δ 196. η 33. ϑ 32. 586. κ 22. 74. 328. λ 147. 149. 434. 442. ξ 126. 445. ο 21. 55. 345. 422. ϱ 11. 19. σ 286. τ 577. ψ 140. ω 29.

mit ἄν: Τ 230. τ 332.

Zu ergänzen ist das Verbum im Conjunctiv
Λ 547: ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς (ᾖ)
Ε 481: ὅς κ' ἐπιδευὴς (ᾖ)
Η 286: ᾗ περ ἂν οὗτος (ἄρξῃ).

β. bedingende Sätze; εἰ, εἴ περ ohne κέν (ἄν):
Α 81. Δ 261. Κ 225. α 166. η 204. μ 96. ξ 373. π 98. 116.
ἤν: Α 166. ε 120. λ 159.

γ. temporale Sätze; ὅτε ohne ἄν (κέν):
Λ 80. Δ 259. 263. Ο 207. Π 690. Τ 183. Φ 199. 323. Χ 74. Ω 369. 417. η 72. ι 6. κ 486. ξ 60. 374. ο 409. π 72. σ 134. φ 133.

mit ἄν (κέν): Ι 101. 501. ϑ 242. λ 18. 218. ν 101. 180. τ 144. 567. ω 134.

ὁπότε ohne ἄν (κέν): Λ 163. Δ 344. 352. Ι 646. Ν 271. Ο 359. Π 52. Ρ 98. ξ 170. ϱ 471. τ 168. υ 196.
mit ἄν: Ο 209. λ 17.
κέν: γ 237. υ 83.

ἐπεί mit blossem conj.: υ 86.
mit κε: Λ 168. Η 410. Ι 409. ϑ 554. λ 221.

ἐπήν: Ζ 489. Τ 223. δ 412. ϑ 553. ξ 130. τ 515. υ 202.

ἐπειδάν: Ν 285.

ἦμος: δ 400.

εὖτε: η 202.
mit ἄν: Β 228. α 192. ϱ 320. 323. σ 194.

ὄφρα: Δ 524. σ 133.

πρίν κεν c. conj. steht neben infin. Ρ 506.

c. Im Gleichnis stehen

α. Relativsätze ohne ἄν (κέν): Γ 61. Δ 483. Ε 5. 137. Ν 65. 138. 180. Ξ 416. Ο 80. 579. Π 260. 387. 590. Ρ 110. 134. 435. 522. Σ 208. 319. Φ 24. 283. 347. Χ 23. Ψ 517. 761. ν 94. π 19. ϱ 518.

ὡς δὲ c. conj. steht: Ε 161. Ι 323. Κ 183. 485. Χ 93. Ψ 222. ε 368. ϑ 523. π 17.

ὥς τε: Ν 198; sonst nach voraufgehendem pron. demonstr. mit δέ: Β 459. 475. Λ 67. Μ 167. 278. Ο 323. 381. Π 429. 633. Ρ 742. χ 303.

ὥς εἰ: Ι 481.

ὡς δ' ὅτε 36 mal: Β 147. Δ 141. Ε 598. Ζ 506. Θ 338. 555. Κ 360. Λ 155. 292. 414. Ν 334. 558. Ξ 16. 414. Ο 263. Π 212. 297. Ρ 62. 389. Σ 207. Υ 495. Φ 257.

346. 522. *Χ* 162. 189. *Ψ* 692? *ε* 328. *ζ* 232. *ι* 391. *μ* 251. *ν* 31. *ϱ* 518. *τ* 519. *υ* 25. *ψ* 159.

ὡς ὅτε nach einem voraufgehenden Verbum: *Β* 210. *Δ* 130. *Λ* 324. *Ο* 605. 624. *Τ* 641. *Σ* 600. Das Verbum im Conj. ist zu ergänzen *Β* 394.

Einzeln ist der opt.

ι 384: *δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήιον ἀνὴρ*
τρυπάνῳ.

ὡς δ' ὅτ' ἄν: *Κ* 5. *Λ* 269. *Μ* 41. *Ο* 80. 170. *Τ* 375. *Ρ* 520. *Ω* 480. *ε* 394. *κ* 216. *χ* 468. *ψ* 233.

Vereinzelt ist *κ* 410: *ὡς δ' ὅτ' ἄν* . . . . . . *σκαίρουσι*, ein Anakoluth.

ὡς δ' ὁπότε: *δ* 335. *ϱ* 126; nach voraufgehendem Verbum

ὡς ὁπότε: *Λ* 305.

cf. *Ε* 864: *οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ* . . .
Λ 62: *οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ* . . .
Ρ 547: *ἠύτε πορφυρέην ἶριν θνήτοισι τανύσσῃ*
Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν . . . . .

β. *εἴπερ* allein: *Λ* 116. *Μ* 302. *Π* 263. *Φ* 576. *Χ* 191.
mit *ἄν*: *Γ* 25.

γ. *ὅτε*: *Β* 395. 782. *Δ* 131. *Ε* 91. 500. *Μ* 286. *Π* 365. 386. *Ρ* 728. 756.
c. *ἄν*: *Β* 397.
c. *κέν*: *Υ* 167.

ὁπότε: *Λ* 478. *Ο* 382. *δ* 792. *ϱ* 520.

ἐπεί: *Ο* 363. 680.
c. *κέ*: *Β* 475. *Η* 5. *Ι* 324. *Ρ* 658. *Φ* 575. *ω* 7.

ἐπήν: *κ* 411. *τ* 206.

ὄφρα: *Ε* 524. *Λ* 477.

εἰς ὅ κε: *Μ* 150.

§. 6. 1) Der Optativ des Wunsches steht, abhängig von einer Gegenwart, ebenfalls in den Nebensätzen:

δ 698: *ἀργαλεώτερον ἄλλο*
μνηστῆρες φράζονται ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων

η 147: *τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν*
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ' ὅτι δῆμος ἔδωκεν.

ν 41: *πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες*
ὄλβια ποιήσειαν

ϱ 596: *πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν*
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.

2) Da auch hier der Optativ die §. 3. No. 3 bezeichnete Natur hat, nämlich die Zukunft vom Standpunkte der Gegenwart ausdrückt, so erscheinen auch in den diesen Optativ näher bestimmenden Sätzen die Modi und Tempora, welche zum Ausdruck einer zukünftigen Handlung

dienen. Doch ist das Gewöhnliche, dass der Modus des Nebensatzes von dem des übergeordneten Wunschsatzes attrahiert wird und demnach der Optativ steht. Es sind folgende Stellen:

B 258: εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆι κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω
χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.

E 212: εἰ δέ κε νοστήσω καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
πατρίδ' ἐμὴν ἄλοχόν τε καὶ ὑψερεφὲς πέγα δῶμα,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην.

π 102: αὐτίκ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸ πάντεσσι γενοίμην.

So steht zum opt. des Wunsches
ὅς τις . . . μεθίησι *N* 234.
ἐπεί κε . . . δίηται *Π* 247.
εἰ μεθήσομεν *P* 417.
ὅς κ' ἰθύνοι *Ω* 149. 178.

sonst überall der blosse Optativ
nach Relativis: *Γ* 299. *Z* 58. 59. *Ξ* 107. *α* 47. 403. *ο* 359. *π* 386. *σ* 142.
εἰ: *ο* 435.
ὅτε: *Σ* 465. *Φ* 429. *μ* 106.
ὁππότε: *σ* 148.
ἐπήν: *Ω* 227.

§. 7. 1. Der opt. potent. steht in den §. 4 Nro. 1—4 angegebenen Fällen ebenfalls in den (relativischen) Nebensätzen:

Δ 78. *Γ* 235. *E* 192. 456. *Z* 453. *H* 341. *I* 424. *N* 127. *Ξ* 91. 299. *O* 736. 738. *P* 489 (ἐπεί). *β* 31. *γ* 319. *δ* 167. 205. 560. 600. *ε* 17. 142. 166. 189. *η* 239. *θ* 239. *ι* 126. 127. *κ* 434. *λ* 144. 366. *ο* 518. *π* 297. *ρ* 146. 580. *σ* 27. *υ* 368. 383. *ψ* 60. *ω* 190.

Der blosse opt. findet so sich *E* 203. *Y* 286. *X* 349.

Absicht, Zweck oder Folge sind so ausgedrückt in den Relativsätzen mit κέν (ἄν) nach voraufgehender Gegenwart oder Zukunft:

Δ 64. *E* 484. *H* 231. 342. *Θ* 291. *I* 424. *K* 166. 171. *O* 742. *α* 254. *π* 257. *τ* 403.

nach vorhergehender Vergangenheit steht der blosse optat.:

B 687. *K* 20. *M* 334. *ζ* 114. *ο* 458.

einzeln *β* 30: ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο
ἥν χ' ἡμιν σάφα εἴποι, ὅ τε πρότερός γε πύθοιτο;

wiederholt in der Antwort *β* 43: ἥν χ' ὕμιν σάφα εἴπω, ὅ τε πρότερός γε πυθοίμην.

2. Die Bestimmungssätze zu diesem opt. erscheinen ähnlich wie in §. 6 Nro. 2. Also:

Λ 293: ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην.
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς

so auch das fut. indic. *M* 322. *P* 417. *Φ* 463. *Ω* 56. 296.

O 46: αὐτάρ τοι λαὶ κείνῳ ἐγὼ παραμοθησαίμην
τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σὺ κελαινεφὲς ἡγεμονεύῃς

Ξ 126. *Y* 250. γ 319. τ 577. π 392. φ 75. cf. *Ξ* 58.

Δ 97: τοῦ κιν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο
αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήιον Ἀτρέος υἱόν
σῷ βέλεϊ δμηθέντα πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.

und so noch

εἰ, αἰ mit κέν: *B* 123. *I* 362. 414. *N* 379. *P* 39. *X* 349. *Ω* 687. α 287. β 218. λ 105. 110. μ 137. φ 114.

εἰ δ' ἄν: *Φ* 556.

ἤν: μ 288.

ο 452: τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὃ δ' ὔμιν μυρίον ὦνον
ἄλφοι ὅπῃ περάσητε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,

desgleichen der blosse conj. so nach ὁππότε δ 650.

Gewöhnlicher hat indess auch hier der Bestimmungssatz den Modus des regierenden Satzes, den Optativ. Die Stellen sind folgende:

εἰ: *Λ* 255. *Δ* 17. 34. 347. *Z* 285. *H* 28. 129. *Θ* 217. *I* 515. *Λ* 134. *N* 276 u. 287. 322. 485. *Ξ* 208. 333. *O* 49. *Π* 72. 623. 746. 748. *P* 102. 104. 156. 160. 399. *X* 20. *Ψ* 274. *Ω* 366. 655. α 163. 255. β 62. γ 115. 218 (224). 228. δ 224. 225. ε 178. 206. ϑ 352. ι 406. κ 343. λ 356. 501. μ 78. 88. ξ 132. π 105. 148. ρ 223. 313. 407. σ 223. 246. 254. 357. 366. 371. 376. 384. τ 127. 589. υ 42. 327. 381. φ 195. χ 13. 61. 62. 138.

mit Relativis: *Λ* 539. *Z* 330. 521. *I* 125. 267. *M* 228. *N* 117. 344. α 229. β 336. δ 205. 222. ϑ 240. κ 383. λ 361. 490. ν 291. ξ 404. ψ 101. 169.

mit ὅτε: *Θ* 23. *Ξ* 248. *Σ* 405. β 78. ε 189. λ 375. μ 114. ν 391. π 197. φ 116. ψ 185.

mit ἐπήν: *T* 208. δ 222.

ἐπεὶ ἄν: *I* 304.

mit εἰς ὅ κε: *O* 70.

Es tritt κεν hinzu:

E 273. *Z* 50. *Θ* 205. *I* 141. 283. 445. *K* 381. *N* 288. *T* 321. *X* 349. *Ψ* 592. β 246. η 315. μ 345. ν 389. φ 162.

3. Der Optativ steht ferner in den Nebensätzen, die eine nähere Bestimmung zu einer im übergeordneten Satze ausgedrückten vergangenen Handlung enthalten. So (entsprechend §. 5. 2. a):

nach Relativis: *P* 8. *Σ* 508. *Φ* 609. *Ψ* 749. λ 289.

εἰ *M* 122. β 342. ω 174.

εἴ περ ἄν *B* 597.

ἕως δ 800. ε 386. ζ 80. ι 376. τ 365.

ὄφρα (bis) μ 437.
ὄφρ' ἄν ψ 151.
πρὶν Ι 580.

Selten sind die Stellen, an denen nach voraufgehendem praeteritum der Conj. folgt:

Δ 229: τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
γυῖα λάβῃ κάματος πολέας κοιρανέοντα.
Ξ 521: οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν
ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρσῃ.
Π 61: ἦ τοι ἔφην γε
οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δή
νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀυτή τε πτόλεμός τε.
ϑ 511: αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον.
ω 98? ἀντεβόλησας ὅτε κεν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα.

endlich an einer Stelle des futur. indic.

υ 385: ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο δέγμενος αἰεί,
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.

Indessen findet sich auch hier der optat. zu einer gegenwärtigen oder zukünftigen Handlung, namentlich wo dieselbe bestimmter hervorgehoben wird:

Ι 386: οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει Ἀγαμέμνων.
Κ 222: εἴ τις μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
Λ 386: εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.

Κ 307 | δωσω: ὅς τις κε τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιτο.
Ν 319 | αἰπύ οἱ εσσεῖται: ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων . . . ἐμβάλοι
Χ 220: οὔ οἱ νῦν γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι
οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων
Ψ 344: εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
οὐκ ἔσθ' ὅς κε σ' ἕλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθῃ,
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρίονα δῖον ἐλαύνοι.

Γ 55: οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης
ἥ τε κόμη τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης
μ 345: εἰ δέκεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν,
αἶψα κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηόν
τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ρ 539: εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.

α 414: οὔτ' οὖν ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι.

4. Entsprechend dem Falle §. 5, 2. b. wird durch den Optativ ein Pflegen, eine Wiederholung in der Vergangenheit ausgedrückt,

in relativischen Sätzen: *B* 188. 198. 215. *Δ* 232. 240. 516. *E* 301. *I* 94. 265. *K* 489. *M* 268. 428. *O* 22. 731. 743. *P* 8. *Σ* 470. *Φ* 265. 611. *X* 194. *γ* 106. 294. *μ* 331. *λ* 585. *ξ* 221. *ϱ* 317. 421. *τ* 77. *χ* 315. 415. *ψ* 66.

εἰ: *Ω* 768. *ε* 485.

ὅτε: *Δ* 610. *Γ* 216. 221. *Θ* 189. *K* 11. 14. 78. *P* 463. 732. *Σ* 566. *T* 132. *Y* 226. 228. *X* 502. *δ* 191. *η* 138. *ϑ* 70. 87. 90. 220. *ι* 208. 333. *λ* 510. 513. 596. *μ* 237. 240. *ξ* 522. *π* 141. *σ* 7. *τ* 49. 371. *υ* 138.

ὅτε κεν: *I* 525.

ὁπότε: *B* 794. *Γ* 233. *Δ* 334. *H* 415. *I* 191. *K* 189. *N* 711. *O* 284. *Σ* 524. 544. *T* 377. *Y* 148. *γ* 253. *λ* 591. *μ* 381. *ξ* 217. *ω* 344.

ἐπεί: *Θ* 269. *Ω* 14. *ω* 254.

ἐπήν: *β* 105. *τ* 150. *ω* 140.

ὄφϱ' ἄν: *ϱ* 298.

πϱίν γ' ὅτε: *I* 488,

selten ist hier der Optat. in Sätzen allgemeinen Inhalts oder Wiederholungen, die von einer Gegenwart abhangen. Hierher gehören die Stellen

I 318: *ἴση μοῖϱα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίϑοι.*

Ψ 494: *καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι*

ζ 286: *καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι*
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατϱὸς καὶ μητϱὸς ἐόντων
ἀνδϱάσι μίσγηται πϱίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλϑεῖν.

η 51: *ϑαϱσαλέος γὰϱ ἀνὴϱ ἐν πᾶσιν ἀμείνων*
ἔϱγοισιν τελέϑει, εἰ καί ποϑεν ἄλλοϑεν ἔλϑοι,

ϑ 138: *οὐ γὰϱ ἐγώ γέ τί φημι κακώτεϱον ἄλλο ϑαλάσσης*
ἄνδϱά γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καϱτεϱὸς εἴη

ξ 56: *ξεῖν', οὔ μοι ϑέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέϑεν ἔλϑοι*
ξεῖνον ἀτιμῆσαι.

Nach einem futur. indic. findet sich der optat.

τ 510: *καὶ γὰϱ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥϱη,*
ὅν τινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκεϱὸς καὶ κηδόμενόν πεϱ.

5. An folgenden Stellen steht auch in Gleichnissen nach *ὡς εἰ* der optat.

B 780: *οἱ δ' ἄϱ' ἴσαν ὡς εἴ τε πυϱὶ χϑὼν πᾶσα νέμοιτο*

Δ 389. 467. *X* 410. *ι* 314. *κ* 416. *ϱ* 366.

Einmal nach *ὡς εἰ* der Conj.

I 481: *καί μ' ἐφίλησ' ὡς εἴ τε πατὴϱ ὃν παῖδα φιλήσῃ.*

cf. *κ* 519: *ὡς ἐχάϱημεν,*
ὡς εἴ τ' εἰς Ἰϑάκην ἀμικοίμεϑα πατϱίδα γαῖαν (venissemus).

6. Abhängig vom futur. indic. drückt der optat. mit *εἰ* eine Möglichkeit mit vorausgesetzter Nichtwirklichkeit an 2 Stellen aus:

B 488: *πληϑὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυϑήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,*
οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,

φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον

Υ 100: εἰ δὲ θεός περ
ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα
νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.

cf. Γ 454: οὐ μὲν γὰρ φιλότητι γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο.

§. 8.

Zu den einzelnen noch zu betrachtenden Nebensätzen gehören die Ergänzungssätze zum Objekt (1. relativ. und 2. interrog. Sätze), in denen die epische Sprache das Abhängigkeits-Verhältniss selten durch den Conj. und Optat. ausdrückt. Es sind folgende Stellen:

1. nach übergeordneter Gegenwart oder Zukunft steht mit Conj.:

ὡς Α 558: τῇ σ' ὀίω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλλῆα
τιμήσῃς, ὀλέσῃς δε πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Β 139: ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω πειθώμεθα πάντες,
im Formalvers, der noch vorkommt:

Ι 26. 704. Μ 75. Ξ 74. 370. Ο 294. Σ 297. μ 213. ν 179.

ὥς κε: Δ 66. 71. Ι 112. Ο 235. Φ 459. α 205. β 168. 316. 368.
ψ 60: οἶσθα γάρ, ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη.

Nach vorhergehendem praeteritum oder Optativ folgt der opt. nur:

ὡς: Ι 181. γ 347. ζ 113. ρ 243. ω 237.

Einzeln ist der conj.:

Β 3: ἀλλ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

ὄφρα (dass) in gleicher Weise c. conj.: Α 133. 523. Δ 465. Ζ 361.
c. opt.: Ε 690. Π 653.

ὅπως c. conj.:

Γ 110: λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Κ 225. Ρ 634. 712. Ψ 323. α 349. ζ 188. ν 365. 386. ψ 117.

c. opt.: Κ 491. Ξ 160. Φ 137. Ω 680. γ 129. ι 420. 554. λ 229. 480. ο 170. 203. τ 298.

ὅπως κε c. conj.: Υ 242. α 294. δ 545.
c. opt.: Ι 681.

einzeln ist Α 344: οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.

2. in einfachen relativ. Fragesätzen steht der Conj.

Η 171: κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερές, ὅς κε λάχῃσιν.
Ψ 140: φρασσόμεθ', ὅττί κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ

und der opt. abhängig vom praeteritum oder optat.:

Γ 317. Ε 85. Ζ 177. Κ 503. Ξ 507. Π 283. Χ 321. η 17. ι 89. 332. 402. κ 101. 110. ο 423. ρ 368. τ 464. χ 43.

εἰ (ob) c. conj.: *Ο* 16. *π* 138. *δ* 739 (nach praeter.).
c. opt.: *Δ* 88. *Ε* 168. *Κ* 19. *Μ* 122. 333. *Ν* 760. *Ρ* 681. *Σ* 322. *α* 115. *ε* 439. *ζ* 144. *ι* 317. 421. *λ* 628. *ξ* 498. *σ* 375. *χ* 381. *ψ* 91.
αἴ κε c. conj.: *Δ* 249. *β* 186.
εἴ κε „ *Ο* 403. *Π* 860. *β* 332. *γ* 216. *ο* 524?

Einzelheiten sind:

Δ 792: τίς δ' οἶδ', εἴ κεν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις
παρειπών; und so nach voraufgehendem praes.: *β* 351. *μ* 113. *υ* 224.

Μ 59: πεζοὶ δε μενοίνεον εἰ τελέουσι.

Φ 265: ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε . . . . .
στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες
ἀθάνατοι φοβέουσι

Die Fragesätze mit ἤ — ἦ stehen nach einer Gegenwart oder Zukunft im Conj.:
Δ 15. *Π* 436. *Υ* 311. *Χ* 175. *α* 267. *δ* 28. *π* 74. 238. *τ* 525. *χ* 168.

cf. *ω* 404: ἦ ἤδη σάφα οἶδε . . . .
. . . . ἤ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.

Nach praeter. und opt. folgt der opt.:
Δ 190. *Ε* 86. 672. *Κ* 505. *Ν* 455. *Ξ* 21. *Π* 713. *γ* 170. *δ* 118. 789. *ζ* 142. *κ* 51. *ξ* 305. 460. *ϱ* 235. *σ* 91. *υ* 11. *χ* 333. *ψ* 86.

ἤ κε — ἦ κεν c. conj.: *Θ* 532. *Ι* 619. *Ν* 741. *Π* 243. *Φ* 226.
c. opt.: *ο* 300 und an einer Stelle, *ω* 235 zusammen mit einem infinitiv.

cf. *Π* 648: φράζετο . . . μερμηρίζων:
ἦ ἤδη καὶ κεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται,
ἦ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.

Χ 244: ἵνα εἴδομεν, ἤ κεν Ἀχιλλεύς
νῶι κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἔπι γλαφυράς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμείῃ.

π 260: καὶ φράσαι, ἤ κεν νῶιν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρί
ἀρκέσει (?) ἦε τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.

σ 265: τῷ οὐκ οἶδ', ἤ κεν μ' ἀνέσει (?) θεός, ἦ κεν ἁλώω

cf. *Ι* 701: ἀλλ' ἦ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
ἤ κε μένῃ. *ξ* 183.

Σ 308: στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην

Χ 252: νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.

§. 9.

Nahe stehen schon manchen im vorigen §. erwähnten Sätzen die Tentativsätze (Sätze in denen ein Versuchen direct ausgedrückt oder zu ergänzen ist).
εἰ nach praeter. oder opt. steht mit opt.:

B 97. *Γ* 450. *K* 206. *N* 807. *Ξ* 163 (neben conj.). *P* 103. *T* 385. *Y* 464. *X* 196. *Ψ* 40. *δ* 317. *ι* 229. 267. 349. 418. *κ* 147. *λ* 479. *μ* 334. *ν* 415 (ἤ). *ξ* 460. 498. *ο* 305. 316. *χ* 91.

Einmal findet sich nach dem gnomischen aor. im Gleichnis

Σ 322: εἴ ποθεν εὕροι.

cf. *O* 297: στείομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες

ξ 119: Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών.

χ 75: ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο.

αἴ κε nach einer Gegenwart oder Zukunft:

c. conj.: *A* 66. 207. 408. 420. *B* 72. 83. *Δ* 249. *E* 279. *Z* 94. 96. 275. 277. 291. 309. *H* 243. 375. 394. *Θ* 282. *I* 172. *K* 55. *Λ* 791. 797. 799. *M* 275. *N*. 236. 743. *O* 403. *Π* 41. 725. *P* 121. 652. 692. *Σ* 143. 199. 213. 457. 601. *T* 71. *Y* 436. *Ψ* 82. *Ω* 116. 301. 357. *α* 379. *β* 144. *γ* 92. *δ* 34. 322. *μ* 215. *ν* 182. *ξ* 118. *ο* 312. *ϱ* 51. 60. *χ* 7.

An einer Stelle nach praeter. steht αἴ κε c. opt.: *H* 387.

ἤν c. conj.: *H* 39. *O* 32. *Π* 39. *P* 245. *Y* 172. *X* 419. *α* 95. 282. *β* 216. 360. *γ* 83. *ε* 417.

cf. *E* 33: οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ;

§. 10.

In den Absichtssätzen steht, wenn die übergeordnete Handlung in der Gegenwart oder Zukunft liegt, durchaus regelmässig der conj. So

1. ἵνα c. conj.: *A* 202. 302. 363. 410. *B* 232. 381. *Γ* 130. 252. *H* 195. *Θ* 18. 515. *I* 512. 614. *Λ* 290. *M* 435. *Ξ* 273. 365. 483. *O* 31. 402. *Π* 19. *Σ* 387. *T* 173. 180. 275. 348. 354. *Y* 122. *Φ* 314. *X* 39. 244. *Ψ* 207. 314. 487. 552. 610. *Ω* 43. 264. 382. 467. 555. *α* 95. 302. 373. *β* 111. 307. *γ* 200. 327. 361. 476. *δ* 591. 710. *ε* 91. 490. *ζ* 58. 311. *η* 165. 180. *ϑ* 307. 461. 542. *ι* 356. 517. *κ* 387. *λ* 224. 561. *μ* 26. 185. *ν* 151. 157. 327. 364. *ξ* 408. 414. *ο* 219. 309. *π* 184. *ϱ* 175. 529. *σ* 30. 54. 203. 339. *υ* 267. *χ* 168.
2. Auch nach praeteritis steht der Conj., wenn die Handlung als bis in die Gegenwart hinein dauernd zu denken ist:

   B 206. *H* 27. *I* 99. 495. *P* 445. *Y* 126. *ϑ* 580. *ν* 303. 418.

   Ungewöhnlich steht der Conj. in der zweifelhaften Stelle *γ* 78 und in *κ* 24. *π* 369.

   cf. *μ* 156: ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν
   ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
3. ἵνα c. opt.: *E* 2. 564. *I* 452. *K* 367. *M* 390. 458. *N* 670. *O* 597. *Π* 576. *P* 126. 223. *T* 2. 39. *Y* 235. *Φ* 38. 249. 447. 539. *Ψ* 187. 297. *Ω* 21. *α* 135. 157. *γ* 2. 77. 438. *δ* 70. 484. *ε* 2. 492. *ζ* 50. *ι* 53. 155. 234. 489. *κ* 33. 129. 236. *λ* 169. 316. *ν* 74. 422. *ξ* 71. 296. *ο* 251. *π* 331. 592. *σ* 94. 191. 369. *τ* 198. 413. *ψ* 348.

   An einer Stelle *ϱ* 250 der opt. nach futur. indic. cf. *Σ* 88.

ὡς 1. c. conj.: *B* 363. *Γ* 166. *Z* 259. 357. *H* 294. *Θ* 37. 182. 468. 513. *I* 311. *ε* 164. *ϱ* 76. *Ω* 337.

2. c. opt.: *B* 281. *E* 24. *I* 461. *Φ* 605. *Ψ* 361. *Ω* 583 ... (neben conj.). *γ* 145. *ζ* 129. *ι* 42. 549. *ξ* 297. *σ* 91.

ὥς κε c. conj.: *Α* 32. *B* 385. *Z* 69. 143. 364. *H* 463. *Θ* 508. *T* 151. *Y* 429. *Ω* 75. *α* 87. 205. *ε* 26. 31. 144. 148. *η* 192. 223. *ϑ* 101. 251. *τ* 319. 321. *χ* 177. *ψ* 135. *ω* 532.

c. opt.: *ϑ* 21. *ω* 83 und *β* 53 nach *ἀπερίγασι νέεσθαι.*

ὡς ἄν c. conj.: *Π* 84. 271. (273). *Ψ* 339. *β* 376. *δ* 672. 749. *π* 84. 169. *ω* 360.

c. opt.: *T* 331. *ϱ* 362.

cf. *ν* 402. *ο* 538. *ϱ* 165. *τ* 311.

ὅπως c. conj.: *α* 77. *γ* 19. *ξ* 181.

c. fut. indic.: *Α* 135. *α* 56.

c. opt.: *Θ* 548. *ζ* 319. *ϑ* 345. *ν* 319. *ξ* 312. *σ* 160. *χ* 472.

ὄφρα c. conj.: *Α* 120. 147. 158. 185. 444. 516. 523. 524. 578. *B* 237. 299. 359. *Γ* 105. 163. 353. *Δ* 195. 205. 249. 269. 486. *E* 110. 128. 221. 227. 360. *Z* 113. 150. 230. 280. 308. 365. *H* 68. 79. 85. 300. 349. 369. *Θ* 6. 9. 96. 110. 191. 376. 406. *I* 172. 257. 370. 423. 428. *K* 97. 146. 425. *M* 281. 317. 356. *N* 326. 381. 449. *Ξ* 98. *O* 32. 56. *Π* 10. 100. 242. 423. 524. *P* 452. 480. 685. *Σ* 53. 63. 114. *T* 70. 102. 144. 231. *Y* 185. 213. 303. *Φ* 487. *X* 56. 61. 342. *Ψ* 52. 210. 737. *Ω* 75. 295. 312. 635. 658. *α* 85. 88. 174. 310. *β* 329. *γ* 15. 333. 419. 421. 426. *δ* 163. 295. 645. 670. 713. 738. *ζ* 33. 173. 218. 239. 255. 289. *η* 187. 317. *ϑ* 12. 27. 42. 241. 394. 427. 431. 477. 556. *ι* 13. 16. 348. *κ* 335. 341. 426. *λ* 94. 96. 212. 214. *μ* 161. 272. *ν* 52. 232. 344. *ξ* 45. 186. 400. *ο* 15. 47. 432. *π* 25. 32. 195. 236. *ϱ* 6. 52. 469. 509. *σ* 43. 352. 419. *τ* 98. 297. *υ* 292. 296. 336. *φ* 112. 179. 218. 264. 267. 276. 281. 336. *χ* 234. 373. 392. 397. 482. *ψ* 5. 52. 83. 171. 254. *ω* 258. 297. 329. 403.

Nach praeter. *I* 691. *X* 282. *ξ* 327. *τ* 297.

c. opt.: *Δ* 300. *E* 666. *Z* 170. 195. *H* 439. *I* 621. *K* 571. *M* 7. *N* 37. *O* 470. *Π* 568. *Σ* 147. 376. *Y* 147. *X* 329. 443. *Ψ* 177. *Ω* 285. 350. 581. *α* 261. *γ* 175. 285. *δ* 463. 472. *ε* 255. *ϑ* 275. *ι* 229. 248. 320. *κ* 26. 316. *μ* 333. 428. *ν*. 190. *ξ* 28. 338. *ο* 149. 293. *ϱ* 426. *σ* 308. 347. *υ* 80. 285. *χ* 11. 52. *ψ* 31

und nach einer Aufforderung unregelmässig *H* 340.

ὄφρα κε c. conj.: *B* 440. *T* 191. *X* 192. 382. *Ω* 431. *γ* 359. *κ* 298. *μ* 52. *π* 234. *σ* 183. *τ* 45.

c. opt.: *M* 26.

ὄφρ' ἄν c. conj.: *Σ* 409. *Y* 24. *Φ* 558. *ι* 17. *κ* 65. *ϱ* 10. *σ* 364.

μή c. conj.: *Α* 522. 587. *Γ* 107. 414. 436. *E* 250. *Z* 265. 431. *H* 343. *Θ* 510. 522. *K* 65. 193. 348. 510. *Ξ* 90. 130. 310. *O* 427. *Π* 81. 93. 545. *P* 17. *Y* 301. 336. 378. *Ψ* 341. 408. 428. 575. *Ω* 569. 584. 650. *β* 67. 98. 101. 179. *γ* 315. *δ* 396. 775. *ε* 147. *ζ* 273. *η* 195. *ϑ* 444. *κ* 301. *λ* 73. *μ* 48. 220. 321. *ν* 183. 208. *ξ* 493. *ο* 200. 278. 442. *π* 87. *ϱ* 278. 448. 479. *σ* 10. 13. 20. 56. 107. *τ* 11. 117. 143. 146. 486. *φ* 228. *χ* 368. *ψ* 137. *ω* 133. 136. 437. 462. 544.

c. opt.: *Δ* 114. *E* 202. 317. 345. 845. *K* 468. *Α* 705. *M* 403. *Φ* 517. *X* 207. *Ψ* 190. 435. *Ω* 672. 800. *α* 133. *δ* 527. *ζ* 147. *η* 16. 306. *ι* 102. 377. *μ* 224. *ν* 21. 123. 192. *π* 457. *υ* 82.

Nur an 2 Stellen findet sich nach einem praeter. der conj. allein, und einmal so der opt. und conj. zusammen:

N 649: ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ ἀλεείνων,
πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.
χ 467: περίβαλλε |: μή τις ποσὶν οὖδας ἵκηται.
Ω 586: μή | κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.

§. 11.

Nach den Verben, die eine Furcht ausdrücken oder ausser ihrer eigentlichen Bedeutung auch zugleich den Begriff der Furcht in sich schliessen, steht in der üblichen Weise

μή (μὴ οὐ) c. conj.: *Α* 555. *Ε* 411. *Κ* 39. 89. 101. 538. *Λ* 470. *Ν* 52. 745. *Ξ* 44. *Ο* 164. *Π* 446. *Τ* 24. *Φ* 536. *Χ* 106. 358. 455. *Ω* 436. δ 820. ε 419. 473. ϑ 230. μ 122. ϱ 188. φ 324. ω 353. 491.

c. opt.: *Ε* 298. 567. *Κ* 26. *Λ* 509. *Ξ* 261. *Ρ* 666. *Σ* 35. *Υ* 62. *Χ* 329. λ 634. π 179. τ 390. φ 286. 394. χ 96. ψ 216.

einzeln ist *Ι* 244: ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλάς
ἐκτελέσωσι θεοί, ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη
φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
